

Justis- og beredskapsdepartementet
Avgis elektronisk

Oslo, 17. januar 2019

Høringsuttalelse – forslag til lov om lovvalg på formuerettens område

Det vises til høringsbrev av 2. oktober 2018 fra Justis- og beredskapsdepartementet vedrørende utredning om formuerettslige lovvalgsregler.

Utredningen er gjennomgått av Juristforbundets fagutvalg for sivilprosess og voldgift. Fagutvalget bistår Juristforbundet i spørsmål om sivilprosess og voldgift (herunder tilgrensende områder som internasjonal privatrett), og gjennomgår høringsaker innenfor utvalgets fagområde.

For tiden har fagutvalget følgende sammensetning:

- Advokat Joakim Bakke-Nielsen, IBF Legal Advokatfirma AS
- Advokat Atle Torvund, Kommuneadvokaten, Oslo kommune
- Advokat Berit Svensli Solseth, Arntzen de Besche
- Advokat Finn Eirik Winther, Advokatfirmaet Føyen Torkildsen AS
- Advokat Marie Nesvik, Advokatfirmaet Schjødt AS

Hovedstyret i Juristforbundet slutter seg til fagutvalgets uttalelse gjengitt nedenfor.

Fagutvalget stiller seg bak forslaget om å lovfeste en lovvalgslov på formuerettens område. I dag er lovvalgsreglene hovedsakelig ulovfestede, og selv om det har skjedd en viss utvikling de senere årene, gir også rettspraksis og litteraturen begrenset veiledning på flere sentrale områder. Mangelen på kilder gjør det utfordrende å orientere seg om gjeldende rett. Situasjonen kompliseres ytterligere ved at de få kildene som finnes, til dels gir uttrykk for ulike fremgangsmåter og løsninger. Rettstilstanden i dag er derfor svært lite tilfredsstillende, og det er et klart behov for opprydding og bevisstgjøring. Lovfesting av en lovvalgslov, slik det er foreslått i utredningen, vil innebære en betydelig forbedring: Det vil bedre tilgjengeligheten av reglene, og, ikke minst, det vil bidra til forutsigbarhet om lovvalget. Fagutvalget er også enig i at det er hensiktsmessig å samle lovvalgsreglene på formuerettens område i en generell lov. Dette vil bidra til å bedre tilgjengeligheten ytterligere.

Det er videre fornuftig at reglene i utkastet til lovvalgslov langt på vei samsvarer med reglene i EU-landenes lovvalgsforordninger på formuerettens område, Roma I (Forordning (EF) nr. 593/2008 av 17. juni 2008 om lovvalgsregler for kontraktsrettslige forpliktelser) og Roma II (Forordning (EF) nr. 864/2007 av 11. juli 2007 om lovvalgsregler ved erstatning utenfor kontrakt). Roma-forordningene er utarbeidet av de fremste europeiske ekspertene i internasjonal privatrett, og de viser jevnt over til svært

gode og gjennomtenkte løsninger. I tillegg er det et mål i seg selv med harmoniserte lovvalgsregler internasjonalt. Når man har harmoniserte lovvalgsregler, spiller det mindre rolle i hvilket land en sak blir behandlet, noe som igjen vil minske incentivene for såkalt forum-shopping. Innenfor det systemet som er etablert gjennom Luganokonvensjonen, hvor ulike lands domstoler vil kunne ha domsmyndighet til å behandle den samme tvisten og hvor rettsavgjørelser automatisk anerkjennes og fullbyrdes i de andre landene innenfor konvensjonsområdet, er behovet for harmonisering av lovvalgsreglene særlig fremtredende.

For øvrig slutter Fagutvalget seg til de betraktningene som går frem av utredningen når det gjelder behovet for lovfesting, forholdet til EU-retten og de hovedhensyn som gjør seg gjeldende ved lovvalg, jf. utredningen avsnitt 2.1–2.3.

Når det gjelder utformingen av de konkrete lovvalgsreglene i lovforslaget, kan det innvendes at flere av bestemmelsene er kompliserte og til dels svært omfattende. Dette gjelder særlig § 7 om forsikringsavtaler, som i lovutkastet går frem over to og en halv A4-sider.

Fagutvalget er av den oppfatning at det bør være et mål å lovfeste enkle og lett tilgjengelige regler. Samtidig er det klart at dette ikke alltid vil være mulig. En forenkling av enkelte av bestemmelsene i lovforslaget vil kunne innebære at de ikke i tilstrekkelig grad vil være tilpasset de situasjoner som kan oppstå i praksis. En forenkling vil også kunne medføre at man ender opp med løsninger som avviker fra løsningene i Roma-forordningene, slik at hensynet til harmonisering ikke blir ivaretatt. Det er ikke alltid opplagt hvordan de ulike hensynene som gjør seg gjeldende skal veies opp mot hverandre.

Når det gjelder den allerede nevnte § 7 om forsikringsavtaler, kan det likevel spørres om det er hensiktsmessig å innta en så detaljert og omfattende bestemmelse i en generell lovvalgslov. En mulig løsning kunne være å opprettholde den någjeldende forsikringslovvalgsloven (som er foreslått opphevet i utredningen), og heller innta en uttrykkelig henvisning til denne loven i den generelle lovvalgsloven. Denne metoden er allerede anvendt i lovutkastet § 4 første ledd bokstav a, hvor det fremgår at "[k]ontrakter om kjøp av løsøre som faller inn under lov 3 april 1964 nr 1 om mellomfolkeleg-privatrettslege reglar for lausøyrekjøp (kjøpslovvalgsloven), er underlagt retten som utpekes i kjøpslovvalgsloven § 4". Samtidig er det grunn til å understreke at enkelte av bestemmelsene i forsikringslovvalgsloven bør endres slik at loven tilpasses direktiv 2009/138 (Solvens II) artikkel 178, se utredningen avsnitt 5.7 og kommentaren til lovforslaget § 7.

Selv om enkelte av bestemmelsene fremstår som kompliserte, er fagutvalget av den oppfatning at lovforslaget jevnt over gir uttrykk for en fornuftig avveining av sentrale hensyn. Fagutvalget støtter derfor i hovedsak forslaget og anser det som svært viktig at det blir lovfestet en lovvalgslov på formuerettens område.

Med vennlig hilsen

Håvard Holm
president